

VẤN ĐÁP HỌC PHẬT

KỶ 67

Chủ giảng: pháp sư Tịnh Không

Thời gian: 11/05/2007

Địa điểm: Hiệp hội giáo dục Phật-đà Hồng Kông

Chư vị pháp sư, chư vị đồng học, xin mời ngồi.

Hôm nay có 39 câu hỏi, chúng ta theo thứ tự mà giải đáp. Trước hết là câu hỏi của đồng học trên mạng, có 8 câu hỏi.

Hỏi: Thứ nhất, xin hỏi vì sao giáo dục gia đình lại quan trọng? Nếu lơ là giáo dục gia đình thì có hệ lụy gì?

Đáp: Tôi nghĩ vấn đề này không cần nói nhiều, bạn chỉ cần suy nghĩ cho kỹ về gia đình của chính bạn, gia đình của bạn bè người thân của bạn, gia đình hàng xóm của bạn thì bạn sẽ hiểu rõ thôi. Bạn lại thử nghĩ xem, lời của cổ thánh tiên hiền Trung Quốc nói với chúng ta, gọi là “gia hoà vạn sự hưng”. Nếu gia đình bất hoà thì sao? Nếu gia đình bất hoà thì vạn sự đều suy. Bạn thử nghĩ xem có phải là tình trạng như vậy không? Hãy quan sát tỉ mỉ điều này. Bản thân bạn đang mong có một gia đình tốt đẹp, một gia đình hoà thuận, hay là mong bất hoà? Vợ chồng bất hoà, cha con bất hoà, anh em bất hoà, bạn có muốn sống trong gia đình này không? Đây là vấn đề rất thực tế, không cần phải nói đạo lý với bạn, bạn cũng có thể cảm thấy vì sao giáo dục gia đình lại quan trọng.

Khi chúng tôi giảng kinh thường hay nói, mối quan hệ giữa gia đình với xã hội, với quốc gia, với thế giới, thì gia đình giống như một tế bào ở trong thân thể con người vậy, quốc gia giống như một cơ quan trong cơ thể. Trên thân chúng ta có rất nhiều cơ quan không giống nhau, bên ngoài có mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, bên trong có lục phủ ngũ tạng, đều là do tế bào tổ hợp thành, toàn thân giống như một thế giới, bạn sẽ hiểu được gia đình là đơn vị nhỏ nhất, là tế bào của thân thể con người. Nếu tế bào bị hỏng, đều có vấn đề, đều bị nhiễm virus thì liệu các cơ quan có thể khoẻ mạnh được không? Thân thể có thể khoẻ mạnh được không? Từ chỗ này bạn cứ suy nghĩ thì sẽ hiểu rõ thôi, gia đình không tốt, xã hội nhất định sẽ động loạn, đất nước chắc chắn không an toàn, thế giới nhất định sẽ đại loạn.

Xã hội ngày nay của chúng ta, địa cầu này của chúng ta bị bệnh rồi, bị bệnh ở chỗ nào? Ở tại gia đình. Khi tôi sống ở Queensland Úc Châu, từ sau khi xảy ra sự kiện ngày 11 tháng 9, Học viện Hoà Bình ở Đại học Queensland đã cảm thấy hòa bình thế giới có khủng hoảng nghiêm trọng rồi. Làm sao để hoá giải xung đột? Làm thế nào mới có thể thực hiện hoà bình? Họ đã tìm tôi và các giáo sư đang dạy ở học viện Hoà Bình, có mười mấy giáo sư, chúng tôi đã tổ chức hai lần tọa đàm. Trước tiên, tôi nghe nhà trường báo cáo. Sau đó tôi nói với họ, tôi nói, các vị ngày ngày đang nghiên cứu hoá giải xung đột mà các vị không tìm ra nguồn gốc của xung đột. Việc này giống như thầy thuốc trị bệnh vậy, bạn luôn phải tìm ra được gốc bệnh, tùy bệnh cho thuốc mới sinh ra được hiệu quả. Họ hỏi tôi gốc bệnh ở đâu? Tôi đã nói với họ, ở gia đình. Điều này họ không nghĩ đến. Bạn xem trong xã hội ngày nay, tỷ lệ ly hôn cao cỡ nào? Tỷ lệ ly hôn chính là gì? Chính là vợ chồng bất hoà. Vợ chồng là cốt lõi của gia đình, giống như nhân của tế bào vậy, nhân tố này bất hoà thì gia đình sẽ tan vỡ. Cho nên, vợ chồng bất hoà nhất định sẽ dẫn đến cha con bất hoà, anh em bất hoà, họ bước vào xã hội liệu có thể chung sống hoà mục với ai được không? Không thể nào. Đây là điều mà người làm công tác hòa bình không nghĩ đến.

Sau đó tôi lại nói với họ, tôi nói còn có một nhân tố sâu xa hơn, họ hỏi nhân tố sâu xa đó là gì? Nhân tố sâu xa đó là chính mình, là bản thân bạn bất hoà với chính mình, chính mình bất hoà với chính mình như thế nào? Trong giáo dục truyền thống Trung Quốc gọi là xung đột giữa bản tính và tập tính; ở trong Phật pháp gọi là do xung đột giữa tánh đức, tự tánh với tập khí, phiền não. Điều này rất khó phiên dịch, họ rất khó lý giải, nên chúng tôi đã đổi lại cách nói, nói dễ hiểu một chút. Tôi nói lợi hại, bạn nhìn thấy lợi thì bạn nghĩ chính mình sẽ chiếm lấy, hay là để cho người khác đoạt được? Điều này dễ hiểu. Lúc lợi ích hiện ra trước mắt thì đều muốn tranh lợi, nếu bạn tranh lợi, nhất định sẽ tổn hại người khác, xung đột sẽ xảy ra từ chỗ này. Tôi nói đây là nội tâm của chính mình, chính là xung đột giữa lợi mình và lợi người. Nếu chúng ta niệm niệm đều nghĩ đến lợi ích của người khác, không nghĩ đến lợi ích của chính mình, thì xung đột sẽ hoá giải được thôi. Nếu niệm niệm chăm chăm vào lợi ích của chính mình, không ngó ngang đến lợi ích của người khác thì làm sao có thể hoá giải xung đột?

Cho nên Nho giáo, Phật giáo, Đạo giáo đều nói rất hay, bạn xem nhà Nho nói “*Cách vật, trí tri, thành ý, chánh tâm, tu thân*”, đây là hài hoà chính mình, hài hoà thân tâm chính mình. Khi thân tâm của mình hài hoà, gia đình hài hoà thì mới tề

gia; gia hoà rồi thì quốc gia sẽ hoà, là trị quốc; sau đó thiên hạ hài hoà. thiên hạ thái bình. Tổ tiên xưa 5.000 năm trước đã dạy dỗ chúng ta như vậy, cho nên người Trung Quốc xem trọng nhất là giáo dục gia đình. Lỡ là giáo dục gia đình thì có hệ lụy gì? Trung Quốc trong 100 năm trở lại đây đã lỡ là giáo dục gia đình, nên xã hội đại loạn, xã hội không có cảm giác an toàn.

Xã hội một trăm năm trước không phải là như vậy, mặc dù triều đình nhà Thanh hủ bại nhưng luân lý đạo đức, phong tục tình người trong dân gian vẫn thuần hậu, con người sống ở thế gian họ có niềm vui, đậm tình người, thật sự là đều có thể làm được tôn kính lẫn nhau. Chính mình khiêm tốn, nơi nơi đều nghĩ đến người khác, lễ nhường, đều biết khiêm nhường. Người lạ, khách vãng lai, trước đây không thuận tiện như bây giờ, đâu có nhiều khách sạn như vậy? Đặc biệt là ở ngoại thành, ở vùng quê. Đi trên đường thì phải đi nhanh, khi trời tối đen thì không có chỗ nghỉ, đến nhà người ta ở nông thôn gõ cửa xin một chỗ nghỉ. Người ta vừa thấy bạn đi đường xa như vậy, rất hoan nghênh, tiếp đãi bạn, chuẩn bị đồ ăn cho bạn, cho bạn chỗ nghỉ ngơi. Sự nhiệt tình đó hiện nay không còn nữa. Sự nhiệt tình như vậy, trong thời gian kháng chiến chúng tôi vẫn thấy, thời gian kháng chiến chúng tôi là học sinh lưu vong, chạy nạn khắp nơi, gặp người xa lạ, không ai mà không chịu giúp đỡ. Người không chịu giúp rất ít, chỉ một hai phần mười; người nhiệt tình giúp đỡ thì có tám chín phần mười. Cho nên chúng tôi biết cảm ơn đối với xã hội, biết cảm ơn đối với mọi người, những điều này thấy đều nhờ giáo dục gia đình. Biết được mối quan hệ giữa người với người, giữa người với người phải nên tôn trọng lẫn nhau, kính yêu lẫn nhau, quan tâm lẫn nhau, hợp tác với nhau, đó là giáo dục luân lý đạo đức.

Ngày nay xã hội động loạn, nếu bạn không từ chỗ này mà bắt đầu làm thì không được. Chúng tôi ở Thang Trì đã làm một thí nghiệm, thí nghiệm này tôi đã từng nói nhiều lần với quý vị rồi. Sau hai lần hội nghị ở Đại học Queensland, tôi đã tiếp nhận sự uỷ thác của trường, đại diện cho nhà trường, đại diện cho Úc Châu tham gia hội nghị Hòa bình Quốc tế, trước sau tham gia 10 lần. Ở trong 10 lần này thì 7 lần là do “*Tổ chức UNESCO Liên Hợp Quốc*” làm chủ đạo, chúng tôi quen biết rất nhiều chuyên gia học giả, còn có một số lãnh đạo quốc gia, họ ngày ngày đang nghĩ, nhưng không nghĩ ra phương pháp tốt. Sau khi tôi tham gia mấy lần này, tôi đã hoàn toàn hiểu rõ, mở hội nghị có hiệu quả không? Không có hiệu quả, nhất định phải học những gì tổ tiên xưa truyền lại cho chúng ta, những gì Thích-ca Mâu-ni Phật dạy

chúng ta, phải tổ chức lớp dạy học. Chúng tôi giới thiệu việc này với những bạn bè trong hội nghị, sau khi họ nghe rồi rất hoan hỷ, rất tán thán, nhưng không tin tưởng. Họ nói đây là thời xưa, hiện nay có thể làm được không? Cho nên chúng tôi mới ở Thang Trì làm ra thí nghiệm này, không ngờ rằng chưa đến nửa năm đã làm ra được, chứng minh những gì người xưa nói: “*người dân có thể dạy được tốt*”, bạn không dạy thì không được.

Hiện nay chúng ta dạy rất khó khăn, bởi vì bạn đã bị gián đoạn mất 100 năm rồi. Phải nên dạy như thế nào? Chọn một thị trấn nhỏ có 12 làng, cư dân 48.000 người, là cư dân sống ở địa phương đó, nam nữ già trẻ, các ngành các nghề mọi người cùng nhau học tập, học cái gì? Là học Đệ Tử Quy. Người người đều học Đệ Tử Quy, người người đều biết lễ, đều có thể chung sống hoà thuận rồi. Cho nên vợ chồng hòa hợp, không có ly hôn; người muốn ly hôn, vừa tiếp nhận sự giáo dục này thì không ly hôn nữa. Quan hệ cha con đã tốt, quan hệ mẹ chồng nàng dâu đã tốt, quan hệ hàng xóm láng giềng đã tốt, thị trấn Thang Trì trong nửa năm thì biến thành vùng đất lễ nghĩa, xã hội hài hoà, người đến tham quan đều rất cảm động. Bạn nói xem giáo dục gia đình có quan trọng không? Việc chúng tôi làm ở Thang Trì chính là giáo dục gia đình, không có gì khác, cho nên không thể lơ là.

Trung Quốc lập nước 5.000 năm, một đất nước lớn như vậy, nhiều dân tộc như vậy, có thể chung sống hoà mục, có thể hợp tác lẫn nhau, duy trì hoà bình lâu dài, trị an lâu dài, dựa vào điều gì? Dựa vào giáo dục gia đình. Cho nên tôi thường hay nói, nhiều lần làm báo cáo ở Liên Hợp Quốc, Trung Quốc giải quyết vấn đề là dùng giáo dục, giáo dục gia đình. Giáo dục trường học là nối tiếp của giáo dục gia đình, giáo dục xã hội là mở rộng của giáo dục gia đình, giáo dục tôn giáo là sự viên mãn của giáo dục gia đình. Chúng tôi nói bốn nền giáo dục này, gia đình là gốc, bốn nền giáo dục này là nhất quán.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, đệ tử đã phạm tội cực kỳ nghiêm trọng là tội huỷ báng Phật pháp và tội ngũ nghịch, không biết phải làm sao? Xin hỏi còn có cơ hội cứu vãn không ạ?

Đáp: Có. Khi xưa, có rất nhiều đại đức trước khi học Phật, đều là tạo tội huỷ báng Phật pháp, tạo tội ngũ nghịch. Chỉ cần bạn giác ngộ rồi, chỉ cần bạn có thể sám hối, sám hối như thế nào? Sám hối không câu nệ hình thức, phải có thực chất, sau không tạo nữa là chân sám hối rồi. Nếu lại có thể phát tâm, khi xưa ta huỷ báng Phật giáo, hiện tại ta phản tỉnh quay đầu lại tán thán Phật giáo, nghiệp chướng này của

bạn sẽ tiêu vô cùng nhanh. Giống như Thiên Thân Bồ-tát ở Ấn Độ thời xưa, ban đầu ngài học Tiểu thừa, huỷ báng Đại thừa, đã tạo 500 bộ luận, cũng chính là viết 500 bài luận để huỷ báng Đại thừa. Về sau, khi nhìn thấy anh của ngài học Đại thừa thì ngài hiểu rõ, rất hối hận, ngài định cắt lưỡi của mình, vì sao vậy? Lưỡi tạo nghiệp. Anh trai của ngài nói, khi xưa em dùng lưỡi của em để huỷ báng Đại thừa thì bây giờ em quay trở lại, dùng lưỡi của em để tán thán Đại thừa, vậy không phải là tốt rồi hay sao? Cho nên, ngài cũng đã tạo ra 500 bộ luận cho Đại thừa, tán thán Đại thừa, ở trong lịch sử Phật giáo gọi là Thiên Bộ Luận Sư.

Cho dù trước mắt bạn không thể giống như Thiên Thân Bồ-tát, nhưng bạn cũng có thể học ngài, từ nay về sau không huỷ báng nữa, phải nên tán thán. Tán thán như thế nào? Phải dùng chính bản thân mình y giáo tu hành, làm một tấm gương người Phật tử tốt, để cho đại chúng trong xã hội nhìn thấy đều tán thán bạn, tán thán bạn chính là tán thán Phật giáo, nghiệp chướng của bạn sẽ tiêu trừ rất nhanh, đây gọi là hoằng dương Phật pháp, hộ trì Phật pháp. Bạn làm công việc này cho tốt, vậy thì sẽ rất nhanh có thể tiêu nghiệp chướng, có thể cứu được bạn.

Hỏi: Câu hỏi thứ ba, người hiện nay bàn đến nhân quả thì thường cho rằng là mê tín. Xin hỏi một từ “nhân quả”, hàm nghĩa chân thật là gì? Những người lơ là sự tồn tại của nó thì có nguy hiểm gì? Nhận thức chính xác về nó thì có lợi ích gì?

Đáp: Đạo lý nhân quả đơn giản nhất là “trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu”. Bạn tạo nhân thiện, nhất định có quả báo thiện; bạn tạo nhân bất thiện, nhất định có quả báo bất thiện. Sự việc này chỉ cần bạn bình lặng xuống, thì ở ngay trước mặt, mỗi ngày trong báo chí, tạp chí, phương tiện truyền thông, bạn thấy đều xem thấy, nếu lại tỉ mỉ quay đầu quan sát chính mình thì càng rõ ràng hơn. Bản thân ta ở trong xã hội này, ta đang dùng tâm gì? Tâm thiện hay là tâm ác? Ý thiện hay là ý ác? Ngôn luận của ta ở trước công chúng, cho đến tất cả hành vi của mình, nếu là thiện thì bạn sẽ có quả thiện. Quả thiện này không nhất định là thăng quan phát tài, bạn sẽ có được tín nhiệm của xã hội đại chúng, bạn sẽ có được sự tán thán của xã hội đại chúng. Xã hội đại chúng có niềm tin với bạn, đây chính là việc tốt, bất luận bạn làm sự việc gì, bạn sẽ có được sự giúp đỡ của nhiều người. Nếu bạn khởi tâm động niệm, lời nói việc làm đều bất thiện, toàn là tổn người lợi mình, xã hội đại chúng đành lui ra lánh xa bạn, đều mong tránh xa bạn một chút, bạn làm việc gì cũng không có người giúp, quả báo không phải là ở hiện tiền đó sao? Vậy còn gì phải hỏi nữa?

Bạn thật sự tin tưởng nhân quả báo ứng, đúng thật có lục đạo luân hồi, có nhân quả ba đời, bạn sẽ không dám khởi niệm ác. Không cần nói đến làm việc xấu, ngay cả niệm ác còn không dám khởi, vì sao vậy? Biết có báo ứng. Bạn sẽ không lừa người, vì sao vậy? Quả báo lừa gạt người quá nghiêm trọng. Bạn thường lừa gạt người, bạn xem thấy ở trong Điện Diêm Vương có địa ngục kéo lưỡi, đó là lừa gạt người, tạo khẩu nghiệp, bạn có sẵn lòng chịu tội này không? Cho nên tự nhiên có khuôn phép, bạn sẽ không dám làm việc xấu, thành tựu đức hạnh của mình. Tin tưởng nhân quả, chúng ta sẽ chỉ làm việc tốt. Cho đến nhân quả báo ứng, bạn muốn hỏi không tin thì có chỗ nào không tốt? Tin rồi thì tốt chỗ nào? Bạn hãy đọc Liễu Phàm Tứ Huấn, bạn hãy xem Du Tịnh Ý Công Ngô Táo Thần Ký, ở đây chúng tôi có đĩa DVD, bạn xem thật tỉ mỉ thì bạn sẽ hiểu rõ thôi. Nhân quả báo ứng, việc này là thật, tuyệt đối không phải là giả. Hiện nay chúng tôi đang trích ở trong bốn bộ sách của tiến sĩ Weiss cũng nói, chủ yếu là nói con người có luân hồi, có nhân quả, nợ mạng phải đền mạng, nợ tiền phải trả tiền. Đời người ở thế gian, nhất định không có việc nào bạn thật sự chiếm được phần hơn cả, không hề có, bạn cũng không phải chịu thiệt, nhân quả thông ba đời.

Hỏi: Thứ tư, làm thế nào để giúp đỡ xã hội làm tốt công tác hòa bình?

Đáp: Học tập Đệ Tử Quy là làm tốt rồi. Giống như chúng tôi đã làm ra thí nghiệm này ở tiêu trần Thang Trì, người người đều thực hiện Đệ Tử Quy, đúng thật giúp đỡ đất nước thực hiện xã hội hài hoà, thế giới hài hoà.

Hỏi: Câu hỏi thứ năm, con đã từng xem qua một bài văn, bài văn này là trải nghiệm của pháp sư Khai Anh và pháp sư Khai Dịch ở chùa Kim Sơn, Hải Đảo, huyện Khánh Vân, tỉnh Sơn Đông bị chúng sanh dựa thân, xin hỏi có phải là thật không ạ?

Đáp: Là thật. Người bị dựa thân này vẫn còn sống, tuổi tác không lớn, bạn có thể đến Sơn Đông để thăm họ.

Hỏi: Vì sao chúng sanh ở địa ngục có thể tự do ra vào nhân gian, đồng thời dựa vào thân người khác?

Đáp: Việc này là có nhân duyên đặc biệt, không phải là tùy tiện có thể dựa thân, mà có nhân duyên đặc biệt. Họ có thể dựa thân, có thể nói cho người thế gian này tin tức ở địa ngục, là một việc công đức, là một việc tốt. Đây tuyệt đối không phải là lời giả, tuyệt đối không phải là lời bịa đặt, tuyệt đối không phải là mê tín.

Hỏi: Câu hỏi thứ sáu, làm việc thiện, nỗ lực hồi hướng, đôi phương nhất định có được lợi ích, xin hỏi đây là nguyên lý gì?

Đáp: Sự việc này, năm xưa khi giảng kinh Địa Tạng tôi đã từng nói, nói rất thấu triệt, đó chính là Bà-la-môn nữ, Quang Mục nữ làm thế nào để cứu mẫu thân của họ. Mẫu thân của họ tạo tác tội nghiệp đọa vào địa ngục, bạn xem họ làm thế nào, bạn đi học phương pháp này là được, công đức lợi ích đó vô cùng thù thắng.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, có phải có liên quan đến đạo lý mà tiến sĩ Giang Bồn Thắng thí nghiệm không ạ?

Đáp: Có một chút giống. Chúng ta có thiện tâm thiện nguyện thì hết thấy phản ứng vật chất đều sẽ xinh đẹp; hành vi của chúng ta bất thiện thì phản ứng sẽ đều là bất thiện, đạo lý này không thể không biết.

Hỏi: Câu hỏi thứ bảy, nếu dùng máy tính để ghi tên của người vãng sanh đặt vào đĩa quang, nhưng do đạo tràng không có điều kiện để chiếu đĩa, chỉ đem đĩa quang thờ cúng ở trong chùa, xin hỏi có như pháp không ạ?

Đáp: Bạn có thành ý thì sẽ như pháp, bạn có thiện hạnh thì như pháp. Nếu không có thành ý, không thiện hạnh, giao việc siêu độ cho chùa chiền, xem như chẳng liên quan gì tới mình, vậy thì không như pháp. Siêu độ thật sự, phải nương vào thiện tâm thiện hạnh của mình, hồi hướng công đức của thiện tâm thiện hạnh, vậy thì như pháp. Đây chính là điều mà Quang Mục nữ, Bà-la-môn nữ ở trong kinh Địa Tạng đã làm.

Hỏi: Một câu hỏi cuối cùng, khi chúng con nhìn thấy ngôn luận sách vở phê bình, huỷ báng ân sư, thì có thể bác bỏ một cách thích đáng không? Chúng con nên giữ thái độ gì ạ?

Đáp: Không cần. Huỷ báng cũng là việc tốt. Huỷ báng có hai loại, một loại là cố ý, một loại là vô ý, việc cố ý cũng là điều đáng bị, vì sao vậy? Người Trung Quốc xưa thường nói cây to gió lớn, loại chướng ngại đồ kỳ này, thời Thích-ca Mâu-ni Phật còn tại thế cũng có. Đề-bà-đạt-đa, Lục quần Tỳ-kheo, chính là rất đồ kỳ với Thích-ca Mâu-ni Phật. Bạn xem thử đại sư Lục Tổ Huệ Năng của Thiên tông không phải là bị người đồ kỳ đó sao? Chạy đến nhóm người thợ săn ẩn nấu suốt 15 năm. Chúng ta chịu một chút phê bình vậy đâu có vấn đề gì? Cho nên không nhất định phải biện bác. Khi biện bác thì gọi là càng tô càng đen. Cứ để họ nói, họ nói mệt rồi thì họ không nói nữa. Cứ để họ viết, viết mệt rồi thì họ không viết nữa. Chúng

ta khởi tâm động niệm, lời nói việc làm, không có gì là vì bản thân, đều là vì chúng sanh khổ nạn. Họ hiện tại không biết, qua mấy năm thì họ sẽ rõ thôi, cho nên đừng biện luận với họ, như vậy là tốt nhất. Tiếp theo là câu hỏi của đồng học Trung Quốc, hơi nhiều câu hỏi, hơn 12 câu.

Hỏi: Câu thứ nhất, đồng tu ở đạo tràng phát tâm tịnh khẩu niệm Phật, nếu thường xuyên viết thư để tố lỗi lầm của người khác, liệu công phu có thể thành tựu không?

Đáp: Không thể thành tựu. Tịnh khẩu là tâm của bạn thanh tịnh, trên hình thức bạn đang tịnh khẩu, thực tế thì bạn vẫn là không thanh tịnh. Vì sao vậy? Dùng thư từ thay thế lời nói, cho nên cùng một đạo lý với việc phá hoại công đức tịnh khẩu.

Hỏi: Thứ hai, trong câu thứ hai có ba đề mục nhỏ. Tiền duyên góp của thập phương liệu có thể để cá nhân lấy dùng được không ạ?

Đáp: Không thể được. Những cúng dường của thập phương thường trụ này, nhất định phải dùng ở thường trụ, cá nhân lấy dùng là phạm giới trộm cắp, mà giới trộm cắp này vô cùng nghiêm trọng, còn nghiêm trọng hơn so với trộm thuế của nhà nước, kết tội của nó là hướng đến khắp pháp giới, hư không giới mà kết tội. Cho nên, trong kinh Địa Tạng nói, bạn phạm tội ngũ nghịch thập ác, Phật Bồ-tát có thể cứu được bạn, còn trộm cắp đồ thường trụ, Phật Bồ-tát không thể cứu, phải biết điều này. Đồ của thường trụ là sự cúng dường bằng tâm cung kính, bằng tâm chân thành của thập phương, bạn lãng phí cũng có tội. Cho nên đối với thường trụ, trong Giới Kinh nói rất hay, chúng ta yêu tiếc vật của thường trụ phải giống như yêu tiếc đôi mắt của mình vậy, một hạt bụi cũng không được lọt vào, ví dụ này nói rất hay. Rất nhiều người không biết đạo lý này, cho nên ở đạo tràng dễ phạm sai lầm, điều này nhất định phải nói rõ ràng, nói thấu đáo, vấn đề này hỏi được rất hay.

Hỏi: Thứ hai, nếu cho người khác mượn dùng, có điều khoản nợ, thì trả tiền lãi như thế nào ạ?

Đáp: Việc này cũng không như pháp, không thể cho mượn. Khi bạn thật sự có khó khăn thì thường trụ và mọi người có thể giúp đỡ bạn, Phật pháp là lấy từ bi làm gốc, phương tiện làm cửa, Phật pháp có thể dùng phương thức từ bi cứu tế đối với bạn. Tương lai khi bạn có điều kiện thì lại đến tu cúng dường, không có mượn với trả gì cả. Nhưng nếu tiền của thường trụ cho cá nhân sử dụng thì thường trụ phải

mở cuộc họp, tuyệt đối không phải cứ làm trụ trì là mình có thể làm chủ; họ muốn làm chủ thì họ sẽ gánh nhân quả, họ phải chịu trách nhiệm. Phải hiểu đạo lý này.

Thông thường mở cuộc họp trong Phật pháp, đa phần là vào sau bữa ăn, bởi vì khi ăn cơm thì mọi người đều có mặt, bình thường mỗi người dụng công, ai nấy có công khoá riêng. Đều là vào bữa ăn sáng hoặc bữa ăn trưa, bữa tối thông thường không ăn, đa phần đều vào bữa trưa, mọi người tập họp, gọi là yết-ma. Yết-ma là tiếng Ấn Độ, dùng lời hiện nay nói chính là hội nghị, là họp biểu quyết. Lão hoà thượng hoặc là vị thầy phụ trách thay mặt đại chúng tuyên bố, một người nào đó, xuất gia hay tại gia, họ có khó khăn, chùa của chúng ta lấy một chút tiền giúp đỡ họ, giúp họ giải quyết khó khăn này, mọi người có đồng ý không? Sự việc rất nhỏ thì nói một lần, đồng ý thì không nói nữa, không đồng ý thì sẽ nói tiếp. Giống như việc mượn tiền thông thường, đây không phải là việc nhỏ, đây là việc lớn, ít nhất phải nói ba lần. Ba lần, không có ai phản đối, việc này thông qua rồi, vậy thì có thể. Cho nên không cá nhân nào có thể làm chủ.

Việc lớn nhất trong Phật giáo là xuất gia, khi xuất gia thì phải bạch Tứ Yết-ma, chính là nói bốn lần, hiện nay chúng ta nói thông qua ba lần đọc, thông qua bốn lần đọc, thông qua bốn lần đọc là quan trọng nhất. Bình thường ở chùa nếu có người đến đây quải đơn, thông thường đều là ba lần, thông qua ba lần đọc, không phải là một ai đó có thể làm chủ. Hơn nữa khi đến quải đơn, trước đây khi quải đơn nhất định đã từng thọ giới, có giới điệp. Hơn nữa trong chùa có quy củ, thông thường đến quải đơn, đầu tiên là ba ngày, năm ngày, một tuần; ở phải rất tốt, hai bên đều có thể thích ứng thì bạn có thể ở một tháng, ở hai tháng. Tri kiến của mọi người có thể nhất quán, lại có thể tuân thủ giới luật, như vậy mới có thể ở lại. Bất kỳ người nào bước vào đạo tràng, đều phải nên có giai đoạn quan sát từ ba tháng đến nửa năm, đây là rất hợp đạo lý. Thường trụ phải hiểu rõ bạn, bạn phải hiểu rõ thường trụ, mọi người có thể chung sống hoà mục, có thể kiến đồng giải, giới đồng tu, vậy mới có chỗ tốt, không phải cứ tùy tiện mà đến. Người xuất gia ít nhất phải bị quan sát ba năm, bạn ở trong đạo tràng này ba năm, dùng thân phận cư sĩ ở ba năm, ở được rất tốt, bạn phát tâm xuất gia, thì mới có thể cạo đầu, không phải là vừa đến là cạo ngay. Cho nên ngôi chùa này bất hoà là có nguyên nhân bất hoà, không như pháp.

Hỏi: Câu hỏi thứ ba, nếu phát tâm vì lợi ích của thập phương thì mới đem tiền quyên góp cho cá nhân vay, nhưng trên sự tướng có sai lầm, quả báo như thế nào ạ?

Đáp: Việc này bạn có thể đọc điều “giới trộm cắp” trong Sa-di Luật Nghi, trong đây nói rất rõ ràng, nói rất tường tận, bạn sẽ biết thôi. Tiền quyên góp vì lợi ích thập phương, lợi ích chúng sanh, không được mang cho cá nhân. Quy củ trong cửa Phật rất lớn, tiền mua gạo không được mua rau, tiền mua rau không được mua dầu, nhân quả một chút cũng không thể sai. Sai rồi thì người nào làm, người đó phải chịu trách nhiệm. Cho nên chỉ cần bạn đại công vô tư, ngôi chùa này sẽ quản lý rất tốt, đại chúng trong đó sẽ tâm an, trọng đạo, họ không sanh phiền não, họ mới thật sự có thể học đạo.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, xin hỏi người tu hành làm sao phán đoán được mình thích hợp với phương pháp tu hành nào? Ví dụ nên giảng kinh hoằng pháp, hay ở trong nhà thật thà niệm Phật, ở đạo tràng làm công quả, hay phương thức nào khác?

Đáp: Việc này hoàn toàn dựa vào chính mình. Chính mình có thể làm thí nghiệm, mỗi một loại đều trải nghiệm thử một chút, xem có thích ứng không? Có thể sinh tâm hoan hỷ không. Một chút cũng không được miễn cưỡng. Ở trong Phật pháp, phần lớn là hai loại này, một loại là hoằng pháp, một loại là hộ pháp, công đức hoằng hộ đều thù thắng, đều thù thắng không gì bằng. Điều kiện hoằng pháp là hoằng hộ đều phải buông xuống, nhất định phải buông xuống chấp trước, phải buông xuống phân biệt, buông xuống vọng tưởng; không thể buông xuống hoàn toàn thì cũng phải buông được mấy phần, tâm của bạn mới thanh tịnh. Bất luận là hoằng pháp hay hộ pháp, nhất định phải học Đệ Tử Quy, chính là pháp căn bản, là thứ không thể không học. Đệ Tử Quy, Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp Đạo, nếu là đạo tràng nhà Phật có người xuất gia thì còn phải thêm Sa-di Luật Nghi, bốn môn này gọi là pháp căn bản, đó chính là đạo tràng nhà Phật. Nếu không có, thiếu những thứ này, đây không phải đạo tràng nhà Phật, phải hiểu đạo lý này, không thể đại diện cho Phật giáo thì không thể thành tựu cho chúng sanh. Cho nên bốn pháp cơ bản này nhất định phải học, không học pháp cơ bản thì đều có sai lầm.

Có pháp cơ bản này rồi, bạn xem thử bạn có thích hợp với làm hoằng pháp không. Điều thứ nhất trong hoằng pháp là sức ghi nhớ phải tốt, bạn nghe một lần có thể nhớ được, lần thứ hai thì có thể lý giải được, bạn có thể nghe hiểu, có thể lý giải, đây là hai điều kiện của hoằng pháp. Ghi nhớ thì phải nhớ bao nhiêu? Ví dụ bạn nghe thầy giảng kinh, nghe một giờ, bạn có thể nhớ được ít nhất 70%, có trình độ như vậy, bạn mới có thể học giảng kinh, còn phải cầu Tam bảo gia trì, đại khái trong vòng một tuần không bị quên mất. Cũng chính là nói, chúng ta nghe giảng trên lớp

một giờ, cho bạn đi giảng lại, không có ghi chép, chính là bằng trí nhớ, bạn có thể giảng được 40 phút trở lên, có thể giảng được 40 phút đến 50 phút, vậy thì có thể học kinh giáo, có thể học giảng kinh. Nếu không có năng lực này thì chính mình hãy tu hành thật tốt, làm công việc hộ trì Phật pháp.

Đạo tràng Phật giáo chính là trường học, trong trường học có hai dạng người, một là giáo viên, một là nhân viên. Ta không thể làm giáo viên thì ta làm nhân viên, công đức hoàn toàn như nhau, không có chút sai khác. Một đạo tràng giống như một cái đồng hồ, giảng kinh hoàng pháp phải giống như cái kim ở trên mặt đồng hồ, nó nói với bạn mấy giờ mấy phút; còn hộ pháp, người làm công quả chính là linh kiện bên trong đồng hồ, thiếu một thứ cũng không được, thiếu một con ốc nhỏ nó cũng chạy không chuẩn, bạn liền hiểu được công đức là cả chính thể. Người giảng kinh công đức lớn bao nhiêu thì người hộ trì, người làm công quả công đức lớn bấy nhiêu, thậm chí nếu bạn ở trong đạo tràng này làm công việc quét dọn vệ sinh thì công đức đều lớn như nhau. Bởi vì linh kiện trong đồng hồ rất nhiều, thiếu một thứ cũng không chạy đúng giờ, là đạo lý như vậy, một thứ cũng không được thiếu, việc nào cũng là công đức viên mãn, điều này không thể không hiểu.

Hỏi: Câu hỏi thứ tư, đệ tử đến từ Thanh Hải, hy vọng đến Thang Trì học tập Đệ Tử Quy. Đầu tiên xin hỏi phải nên học tập như thế nào ạ?

Đáp: Bạn đến đó là biết ngay. Ở đó có thầy cô, có đồng học hướng dẫn bạn.

Hỏi: Thứ hai, đệ tử ở Thanh Hải, là khu vực Tây Bắc rộng lớn, không giống như cơ cấu giáo dục ở Thang Trì, đệ tử học xong về quê hương, phải nên hoàng dương văn hoá truyền thống và Phật pháp như thế nào?

Đáp: Bạn phát tâm này vô cùng tốt. Phát được tâm này, tốt nhất có thể mời hai, ba bạn đồng học, các bạn mấy người cùng nhau học, sau khi về nhà thì có thể đem tinh thần ở Thang Trì về quê hương của các bạn để phát dương quang đại. Nếu một người học, bạn không có trợ thủ thì khó khăn sẽ nhiều hơn; nếu có thể có ba đến năm người thì vô cùng lý tưởng.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, ở Thanh Hải có rất nhiều đệ tử y theo giáo huấn tu hành của ngài, nhưng vì không có đạo tràng giống như ở Hồng Kông, chỉ đành ở nhà tu một mình, sau cùng ngay cả trợ niệm lâm chung cũng không có cách gì thực hiện. Xin hỏi chúng con tiếp tục tự mình tu hành tại gia, hay là nghĩ cách xây dựng một đạo tràng cộng tu?

Đáp: Xây dựng niệm Phật Đường thì rất tốt. Tuân theo giáo huấn của lão pháp sư Ấn Quang, niệm Phật đường cỡ nhỏ, số người không quá 20 người, cùng nhau cộng tu, như vậy thì rất tốt. Thật sự có hai mươi người cùng nhau cộng tu, đối với việc vãng sanh thì tìm mấy đồng học đến giúp trợ niệm cũng không có khó khăn gì.

Hỏi: Tiếp theo hỏi, nếu xây dựng đạo tràng hoặc nhóm nhỏ học Phật, phải nên làm thế nào mới tốt?

Đáp: Việc này có thể thỉnh giáo hội Phật giáo ở nơi đó, các huyện thị ở Trung Quốc đều có hiệp hội Phật giáo, có cục tôn giáo, hãy thỉnh giáo với họ. Có thể tham quan một số đạo tràng ở khu vực Duyên Hải. Thang Trì là trường học, họ không phải là đạo tràng, nhưng gần đó có, gần đó có một Cư Sĩ Lâm, còn có chùa Thật Tế, đều có thể đi tham quan. Việc tu hành ở trong nước rất tốt, giới luật rất nghiêm, chùa Bách Quốc Hưng Long ở Trường Xuân, rất đáng đến nơi đó để học tập, hoàn toàn là đạo tràng Tịnh độ. Đông Thiên Mục Sơn ở Hàng Châu cũng là đạo tràng rất tốt, nghe nói người ở đó cũng rất nhiều, người học tập rất nhiều. Đều có thể đi tham học, sau đó về quê hương của bạn xây dựng niệm Phật đường.

Hỏi: Ở Thanh Hải có mấy đệ tử muốn học kinh giáo, xin hỏi học kinh giáo hoàng pháp lợi sanh có nhất định phải đến bên ngài để học tập không?

Đáp: Việc này không cần. Hiện nay chúng tôi dùng dạy học từ xa, chỉ cần bạn biết phương pháp. Phương pháp này quan trọng nhất là phát tâm, phát tâm Bồ-đề. Tâm Bồ-đề là gì? Tâm chân thành, tâm thanh tịnh, tâm bình đẳng, tâm chánh giác, tâm từ bi, trước hết phải phát được tâm này. Thật sự có thể làm được xả mình vì người, cũng chính là nói khởi tâm động niệm vì chánh pháp cứu trụ, vì chúng sanh khổ nạn, không nghĩ đến bản thân nữa, điểm này vô cùng quan trọng. Cho nên, phát tâm là căn bản. Sau khi phát tâm, trước hết học tập khóa trình nền tảng, khóa trình nền tảng chính là Đệ Tử Quy, Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp Đạo. Ba môn học này thật sự thực hiện được rồi thì tam quy, ngũ giới, Sa-di luật nghi tự nhiên có thể làm được, không có chút khó khăn nào. Hiện nay thông thường cảm thấy khó khăn là bởi vì không có nền tảng, nền tảng làm tốt rồi thì sẽ không có khó khăn. Sau đó học một bộ kinh, nhất môn thâm nhập, trường thời huân tu, thuộc lòng rồi thì tự nhiên sẽ biết giảng.

Học tập tốt nhất là dùng đĩa quang, đĩa quang rất dễ tìm, đến hiệp hội của chúng ta để tìm cũng không có gì khó, ở đây đều sẽ cung cấp cho bạn. Chỉ cần học một bộ, bạn hãy nghe, nghe đi nghe lại, người xưa nói “đọc sách ngàn lần, nghĩa kia

tự hiểu”. Tôi tin rằng bạn có thể nghe được 100 lần thì bạn sẽ giảng được, thì bạn có thể đi khắp nơi để giảng, học giảng. Sau đó cảnh giới của bạn sẽ nâng lên theo từng năm, càng giảng càng hay, số lần giảng phải giảng nhiều. Cho nên, khoá trình căn bản vô cùng quan trọng, nếu không học tốt khóa trình căn bản thì bạn đi ra ngoài giảng kinh, đến khi giảng cũng không tẻ, danh văn lợi dưỡng đều đến, lúc đó bạn có thể chống đỡ nổi không? Nếu không chống đỡ nổi, rất dễ bị đọa lạc, không phải là bạn độ chúng sanh mà là bạn bị chúng sanh độ cho chạy mất, bạn khởi tâm tham, tham sân si mạn thảy đều khởi, đó là huỷ hoại chính mình. Cho nên khoá trình nền tảng vô cùng quan trọng, chân thật có thể buông xuống, không cầu danh văn lợi dưỡng nữa.

Ở trong xã hội này, thật sự muốn có thể giữ được mình thì ngay cả đạo tràng cũng không thể có, có đạo tràng thì bạn sẽ có lo nghĩ, bạn sẽ phân tâm, không thể chuyên tâm. Thành tựu cả đời này của tôi, chính là không có đạo tràng, sống ở đạo tràng của người khác. Nếu chính mình không có đạo tràng để ở thì ở một am tranh nhỏ là được. Hai, ba người cộng tu với nhau, không cần mở rộng, không cần làm lớn, vì sao vậy? Đỡ phải lo, không phải vì việc này mà lo lắng. Mỗi ngày chúng ta có thể ăn đủ no, mặc đủ ấm, có chỗ nhỏ có thể che mưa che nắng, vậy đủ rồi. Có thời gian nữa thì học tập kinh giáo, luyện tập giảng kinh, chỉ cần có người nghe, đi khắp nơi giảng, giảng từng biến từng biến một, chính là một bộ kinh giảng đến cùng. Một bộ kinh này có thể giảng được 100 lần, giảng được 200 lần, 300 lần, thành thực rồi. Sau đó, chân thật có thể giảng xong 300 lần thì có thể học bộ kinh kế tiếp; không học cũng được, còn nếu học thì sẽ rất dễ, vì sao vậy? Bạn đã có nền tảng rất tốt.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, nếu chính mình ở nhà học kinh giáo, học tập như thế nào mới như pháp?

Đáp: Như tôi vừa mới nói là được, y theo phương pháp này mà học, không có gì không thành tựu.

Hỏi: Câu hỏi sau cùng, ảnh hưởng của Phật giáo Hán truyền ở Thanh Hải rất yếu, chúng con phải nên làm thế nào để nương theo sự dạy dỗ của ngài mà tuyên truyền Phật giáo? Làm thế nào để giúp các đạo tràng và tứ chúng đệ tử của các pháp môn khác tu học?

Đáp: Không cùng tông phái nhất định phải tôn kính lẫn nhau. Trước hết chúng ta phải tôn trọng họ, phải lễ kính với họ, phải quan tâm, phải chăm sóc, phải giúp đỡ, dùng hành động của mình để biểu hiện, như vậy thì có thể chung sống hoà

mục. Tông phái không như nhau, giống như anh em chị em chúng ta chung sống vậy, chúng ta cùng có một vị thầy, là Thích-ca Mâu-ni Phật. Tông phái không như nhau đều là do Thích-ca Mâu-ni Phật truyền, cho nên những người không cùng tông phái này đều thật sự là huynh đệ thân thiết. Huynh đệ mỗi người học không như nhau, ngành nghề mỗi người làm không như nhau, nhưng đã là huynh đệ thì nhất định là hiệp trợ lẫn nhau, giúp đỡ lẫn nhau, phải hiểu đạo lý này. Cho nên bất luận là thế pháp hay Phật pháp, bạn dùng mô thức gia đình để thực hiện, để chung sống thì nhất định đều có thể làm được rất như pháp.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, họ hỏi xã hội hiện nay lơ là giáo dục luân lý đạo đức, đến bệnh viện khám chữa bệnh thường có nhiều tác dụng phụ hơn. Khi chúng con chăm sóc người bệnh khổ gặp nguy nan, niềm tin Phật pháp của người thân quyến thuộc của bệnh nhân không kiên định, chướng ngại rất lớn, nhất định muốn đưa người bệnh đến bệnh viện. Đệ tử Phật ở bên cạnh chăm sóc, phải nên lấy trí tuệ cao độ và định lực như thế nào để giúp đỡ người bệnh?

Đáp: Đáp án chính là câu sau cùng của bạn, bạn phải có trí tuệ cao độ, phải có định lực, bạn mới có thể thật sự giúp đỡ người bệnh được. Người thân quyến thuộc của họ nhất định phải tìm bác sĩ, bác sĩ tốt nhất là tìm bác sĩ Đông y, phải hết sức đừng để bệnh nhân ở trong bệnh viện, hễ vào bệnh viện thì phiền phức sẽ lớn, là thật, tác dụng phụ sẽ càng lớn. Gần đây tôi xem thấy một cuốn sách, là do người nước ngoài viết, có bản dịch sang tiếng Trung, tên cuốn sách này là “*Đừng để bác sĩ giết bạn*”, bạn xem đề mục này đáng sợ biết bao, đây chính là nói tác dụng phụ của việc điều trị vô cùng lớn. Đông y thì tốt hơn, ôn hoà, Đông y trị gốc, trị căn bản. Hình như thầy thuốc khu vực Tây Tạng ở Thanh Hải cũng rất giỏi, đây là điều phải nên chú ý, hy vọng người thân quyến thuộc này có thể hợp tác.

Về phương diện điều trị, tôi cũng từng nói rất nhiều với các vị. Bệnh tật sanh ra như thế nào, bạn phải hiểu đạo lý này, nói thật ra Tây y không hiểu đạo lý này. Bệnh tật từ đâu tới? Con người vì sao lại sanh bệnh? Trong truyền thống Trung Quốc, ở trong Phật pháp nói nguồn gốc có ba loại. Loại thứ nhất là bệnh sinh lý. Ăn những thức ăn bị hỏng, ăn uống vô độ, trúng gió cảm lạnh, đây đều thuộc về sinh lý. Bệnh sinh lý thì đi bác sĩ để khám bệnh, họ sẽ giúp bạn điều chỉnh.

Loại thứ hai là bệnh oan nghiệp, oan gia trái chủ dựa vào thân. Cái này thuộc thạng không có tác dụng, không những Tây y không có tác dụng, Đông y tuy có một chút tác dụng nhưng không lớn, không giúp được nhiều. Vì sao vậy? Oan gia trái chủ

dựa vào thân. Đạo tràng này của chúng tôi mấy tháng trước xuất hiện một người, bạn xem thân thể người đó khổ sở biết bao, hơn 120 oan gia trái chủ ở trên thân anh ấy. Việc này Đông y, Tây y đều không có cách gì, vậy phải làm sao? Hoà giải. Những oan gia trái chủ đó của anh ấy, chúng tôi làm quy y cho họ, giảng khai thị cho họ, chính là khuyên bảo họ. Khi xưa vô tri, kết oan nghiệp này, nếu oan oan tương báo, đời đời kiếp kiếp hai bên đều khổ sở, chẳng bằng hoá giải, quá khứ đã là quá khứ, đừng tính toán nữa. Khuyên họ rời khỏi, khuyên họ học Phật, khuyên họ niệm Phật cầu sanh Tịnh độ, vĩnh viễn thoát khỏi lục đạo luân hồi. Rất nhiều vị có thể tiếp nhận, họ vừa tiếp nhận thì rời khỏi, bệnh của bạn sẽ tốt lên. Cho nên đây là loại hình thứ hai, cầu Phật, Phật sẽ hoà giải cho bạn.

Loại thứ ba là bệnh nghiệp chướng, bệnh này rất khó, là tội nghiệp rất nặng do mình tạo tác. Nó không phải là sinh lý, cũng không phải là oan gia trái chủ dựa thân, mà là nghiệp chướng của chính bạn, bệnh này rất khó chữa, Phật Bồ-tát cũng không có cách gì, bác sĩ cũng không có cách. Nhưng Phật nói với chúng ta, bạn phải phát tâm chân thành sám hối, sám trừ nghiệp chướng, vậy thì được. Biết những tội nghiệp đó do mình tạo, phát tâm hổ thẹn, từ nay về sau không tạo lại nữa. Giống với ai? Giống như Du Tịnh Ý. Các bạn xem Du Tịnh Ý gặp phải những tai nạn đó, đó là nghiệp chướng, đó không phải là oan gia trái chủ. Sau khi sám trừ nghiệp chướng, hết thấy đều khôi phục lại bình thường, tích công lỹ đức. Những năm về già của Du Tịnh Ý vô cùng tốt, tất cả khổ nạn thật sự đều hoá giải rồi, về già có phước. Cho nên những đạo lý này phải nên nói cho người nhà thân quyến nghe, để cho họ rõ lý, mọi người cùng nhau đến giúp đỡ người bệnh, như vậy mới tốt. Nghe thấy có thầy thuốc Đông y thật sự tốt thì hãy giới thiệu cho họ.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi thứ chín, những câu hỏi của họ dưới đây liên quan đến giáo dục. Câu thứ nhất, xin hỏi giáo dục thời xưa và giáo dục hiện nay có gì khác nhau?

Đáp: Có sự khác biệt rất lớn. Giáo dục thời xưa là lấy luân lý đạo đức làm trung tâm, làm khoá trình chính. Giáo dục hiện nay, điều này mọi người có thể xem thấy, từ trường mẫu giáo đã bắt đầu học, học gì vậy? Học cạnh tranh, đây là chỗ hoàn toàn không như nhau. Giáo dục luân lý đạo đức là học lễ nhường, bạn xem trong chuyện xưa ở Trung Quốc có “Khổng Dung 4 tuổi nhường lê” mà mọi người rất quen thuộc. Hiện nay thì phải tranh giành, phải cạnh tranh, phải hơn người khác một cái đầu, phải đè đầu cưỡi cổ người khác, ai nấy đều đang cạnh tranh. Cạnh tranh nâng

lên chính là đấu tranh, đấu tranh nâng lên chính là chiến tranh, chiến tranh hiện nay là vũ khí hạt nhân, vũ khí sinh học, chính là huỷ diệt địa cầu, điều này quá rõ ràng rồi. Giáo dục hiện nay là lấy lợi ích cá nhân làm gốc, không có ai không tranh lợi cả, là lấy lợi mình làm gốc. Con người vừa mở miệng là có lợi cho ta không? Có lợi cho gia đình ta không? Có chỗ tốt nào đối với công ty ta không? Có lợi gì cho đất nước ta không? Không quan tâm người khác, vậy làm sao không xung đột được?

Muốn lợi cho mình thì trong nhà khởi lên xung đột, trong nhà bạn còn có người khác, bạn không để ý đến họ; có lợi cho nhà mình thì xóm làng sẽ xảy ra xung đột; có lợi cho nước mình thì sẽ xảy ra xung đột với nước khác, thế giới không hòa bình. Cho nên, giáo dục cổ thánh tiên hiền Trung Quốc không phải là điều này, không dạy bạn cách nghĩ này, dạy bạn khởi tâm động niệm suy nghĩ cho người khác, nhất định không được nghĩ cho chính mình. Ta ở trong nhà, ta khởi tâm động niệm vì cả nhà, mỗi người đều nghĩ đến thì gia hòa. Sống ở nơi này, ta biết nghĩ đến hàng xóm láng giềng của ta thì xã hội này hài hòa, khu vực này của ta hài hòa. Ta nghĩ đến đất nước mình, cũng nghĩ đến đất nước của người khác thì thiên hạ thái bình. Đây là sự khác nhau giữa lý niệm giáo dục xưa và nay.

Hỏi: Giáo dục hiện đại sẽ dẫn đến vấn đề gì?

Đáp: Như tôi vừa nói rồi, chính là dẫn đến cạnh tranh, đấu tranh, chiến tranh. Chiến tranh là nhân họa, gọi là thiên tai nhân họa. Thiên tai, không phải là tai họa do thiên nhiên, mà là do tâm hạnh bất thiện của con người chiêu cảm lấy. Xem thí nghiệm của tiến sĩ Masaru Emoto thì bạn có thể hiểu rõ. Nếu lòng người thiện thì thật sự mưa thuận gió hòa, quốc thái dân an. Khái niệm truyền thống trước đây, đã phổ biến ở Trung Quốc suốt 5.000 năm, “*Dựng nước quản dân, dạy học làm đầu*”; hay nói cách khác, quốc gia đặt giáo dục ở vị trí quan trọng đầu tiên trong chính trị, cũng chính là nói tất cả đều phải phục vụ cho giáo dục. Hiện nay không phải vậy, hiện nay đặt giáo dục ở sau cùng, tất cả vì cái gì? Tất cả vì phục vụ cho kinh tế, đặt lợi lên đầu tiên, lợi thì con người nhất định sẽ tranh giành, người người đều tranh lợi thì phiền phức đến thôi.

Hai nghìn năm trước Mạnh tử từng nói: “Trên dưới cùng tranh lợi thì nước lâm nguy vậy”. Cha con trong nhà tranh lợi, con giết cha, cha giết con. Anh em tranh lợi, việc này xem thấy quá nhiều rồi, bạn xem tranh đoạt tài sản thừa kế, anh em bất hoà biến thành như kẻ thù vậy, tình yêu thương đùm bọc của anh em đâu mất rồi? Cho nên gia đình này làm sao không bại cho được? Sống ở một địa phương, hàng

xóm láng giềng thấy đều tranh lợi thì xã hội này động loạn. Mỗi một quốc gia đều vì lợi ích của chính mình mà tranh giành thì nhất định không thể tránh khỏi chiến tranh. Vấn đề này vô cùng, vô cùng nghiêm trọng. Cho nên thiên tai nhân họa từ đâu đến? Từ giáo dục đến. Trái với luân lý đạo đức nhân quả, chính là ngày tận thế mà trong tôn giáo nước ngoài nói đến.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, năm nay Bắc Kinh gặp phải tiết tháng 5 nóng nhất trong vòng 35 năm gần đây. Theo báo chí, 17 năm nóng nhất trong 100 năm gần đây, có 10 năm xuất hiện sau năm 1990, toàn cầu đang ấm lên, hiệu ứng nhà kính càng ngày càng mạnh. Xin hỏi phải nên xem vấn đề này như thế nào? Giáo dục của Phật-đà có cách nào giải quyết được vấn đề này không?

Đáp: Vấn đề này vô cùng nghiêm trọng, phải lấy thái độ nghiêm túc để đối diện với vấn đề này. Giáo dục Phật-đà đúng là có cách giải quyết, nhưng con người không tin tưởng, người ta nói Phật giáo là mê tín, vậy thì không có cách gì nữa. Nếu thật sự tin tưởng thì việc hoá giải rất đơn giản. Bạn muốn hỏi cần bao nhiêu thời gian? Tôi nghĩ nhiều lắm cũng chỉ một năm là thiên hạ thái bình. Dùng phương pháp gì? Phật chỉ có hai câu nói: “*siêng tu giới định tuệ, diệt trừ tham sân si*”, thật sự là làm được. Mỗi một người buông bỏ tự tư tự lợi, buông bỏ danh văn lợi dưỡng, buông bỏ hưởng thụ đối với vật chất, buông bỏ tham sân si mạn thì thiên tai nhân họa đều không còn nữa. Cho nên khi tôi giảng kinh đã từng nói, thế giới này của chúng ta khác biệt gì với thế giới Cực Lạc? Không có mảy may khác biệt. Vì sao thế giới Cực Lạc không có tai nạn? Là nguyên nhân gì? Người ở đó tâm thiện, lời nói thiện, hành vi thiện. Thế giới này của chúng ta là tâm bất thiện, lời nói bất thiện, hành vi bất thiện, cho nên môi trường cảm ứng được là hoàn toàn không giống nhau, là đạo lý này, trên thực tế không có sai khác. Thế giới này của chúng ta, nếu như tâm thiện, hành vi thiện, lời nói thiện, thì sông núi đất đai lập tức biến thành thế giới Cực Lạc. Người ở thế giới Cực Lạc, nếu một ngày người sống ở đó tâm bất thiện, lời nói hành vi bất thiện, lập tức sẽ biến thành giống như thế giới của chúng ta.

Bạn phải tin tưởng lời Phật nói “cảnh tùy tâm chuyển”, “hết thấy pháp từ tâm tướng sanh”, sông núi đất đai từ tâm tướng của chúng ta mà sanh, tâm là thiện thì không có cái nào là bất thiện. Cho nên người học Phật chúng ta, cho dù xã hội đại chúng không tin tưởng, chúng ta tin tưởng, bất kể các bạn làm như thế nào, chúng tôi vẫn nhất định hành thiện, tôi sẽ không chịu ảnh hưởng của bạn. Thậm chí tai nạn đến, tai nạn đến thì con người sẽ không bị huỷ diệt hết. Thật sự có người nói, truyền

tin tức này cho tôi, người học Phật không bị tai nạn, nhưng bạn phải hiểu là thật học Phật chứ không phải giả học Phật; giả học Phật thì tai nạn đến bạn vẫn không thể tránh được, phải thật học Phật. Thật học Phật, như trong Tịnh tông chúng ta nói, chính là lời của tổ sư đã nói, “trì giới niệm Phật” thì không gặp tai nạn, nếu không thể trì giới mà chỉ niệm Phật thì vẫn không được. Vì sao vậy? Tâm hạnh của bạn bất thiện, chỉ niệm Phật thôi cũng không có tác dụng, chỉ có thể nói là gieo một chủng tử Phật vào trong a-lại-da thức, khi đáng chịu tai nạn thì vẫn không chạy thoát nổi. Cho nên, điều quan trọng nhất là trì giới. Trì giới nhất định phải từ Đệ Tử Quy mà làm, Đệ Tử Quy, Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp, ba môn này có công đức vô lượng vô biên, bạn đừng xem nhẹ những môn này. Nếu bạn xem nhẹ những môn này thì bạn hoàn toàn sai rồi.

Hỏi: Tiếp theo có ba vấn đề, là câu hỏi liên quan đến đạo đức. Thứ nhất, xin hỏi đạo đức là gì?

Đáp: Những điều này tôi đều từng giảng, hơn nữa lúc trả lời câu hỏi cũng đã từng trả lời. Nói đơn giản nhất thì đạo là pháp tắc của đại tự nhiên. Giống như chúng ta nói: “*Xuân sinh, hạ trưởng, thu thu, đông tàng*”, không phải là con người làm ra, không phải là sáng tạo của con người, không phải là phát minh của con người, đây là đạo. Ngũ luân là đạo, vợ chồng, cha con, vua tôi, anh em, bạn bè, đây là tự nhiên, đây không phải là phát minh của con người, không phải là sáng tạo của con người, là hoàn toàn tự nhiên, điều tự nhiên này chính là đạo. Con người có thể thuận theo đại tự nhiên thì chính là đức, làm trái với đại tự nhiên thì gọi là bội đức; thuận theo đại tự nhiên thì đại cát đại lợi, trái với đại tự nhiên thì sẽ có hung tai.

Ngày nay khoa học kỹ thuật của chúng ta phát triển, kết quả phát triển như thế nào? Phá hoại quy tắc đại tự nhiên, chúng ta gọi là phá hoại môi trường sinh thái của địa cầu, vừa bị phá hoại thì có lũ lụt, có hạn hán, có động đất, có gió bão. Những tai nạn này là có nguyên nhân, cây cối bị đốn chặt quá nhiều, rừng rậm không còn nữa, màu xanh của rừng càng ngày càng ít, thực vật màu xanh không có nữa, màu xanh của rừng là cung cấp dưỡng khí. Nói một cách khác, hiệu ứng nhà kính trong câu hỏi trước đó, khí CO₂ không ngừng tăng lên, trái đất càng ngày càng ấm, đều là do con người làm ra, đều là phá hoại môi trường tự nhiên mà tạo thành, đây là trái với đạo đức. Giáo dục của cổ thánh tiên hiền Trung Quốc là lấy đạo đức làm chính, ngũ luân bát đức, bát đức là tùy thuận đại tự nhiên, cho nên nó là đức.

Hỏi: Vì sao đạo đức lại quan trọng nhất đối với con người?

Đáp: Không có đạo đức, nhân loại sẽ xuất hiện vấn đề gì? Người có đạo đức là người có trí tuệ, có phước báo, họ thật sự có thể trải qua hạnh phúc mỹ mãn, nhân sinh hạnh phúc. Không có đạo đức, nếu con người không có đạo đức, bạn thử nghĩ xem, họ là động vật rồi, con người và cảm thú không có sự phân biệt. Lời nói này là do Nghiêu Thuấn nói từ hơn 4.500 năm trước, con người nếu không có giáo dục luân lý đạo đức thì không khác gì cảm thú.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, vì sao thế hệ các thánh nhân xuất hiện, các bậc anh hùng xuất hiện, đã một đi không trở lại?

Đáp: Đây là vấn đề giáo dục. Thánh nhân, hiền nhân là do dạy mà ra, anh hùng hào kiệt cũng là do dạy mà ra. Cũng chính là xem xã hội đại chúng thực hiện loại giáo dục gì, thì sẽ xuất hiện nhân tài như thế đó. “*Người là do dạy mà ra*”, hãy nhớ câu nói này, Phật Bồ-tát cũng là do dạy mà ra.

Hỏi: Câu hỏi thứ mười ba, trên thế giới có một số quốc gia vì để trừng trị cán bộ hủ bại mà tốn kém rất nhiều công sức, mặc dù luật pháp nghiêm minh nhưng hiệu quả thu được không lạc quan lắm. Xin hỏi, dưới đây có ba vấn đề, họ hỏi, y theo phương pháp lý luận của Phật pháp, phải nên xem vấn đề này như thế nào?

Đáp: Cách nhìn của Phật pháp, người nào tạo nghiệp thì người đó phải gánh, nhất định họ không trốn khỏi định luật nhân quả. Tham ô hủ bại, điều này trong giới luật của nhà Phật là giới trộm cắp, họ trộm cắp của ai? Họ trộm cắp của quốc gia. Trộm cắp của quốc gia, tội rất nặng, chủ nợ của họ là ai? Toàn bộ người dân nộp thuế của đất nước đều là chủ nợ của họ, bạn nói xem khi nào thì họ mới có thể trả được hết nợ? Họ không hiểu đạo lý này. Khi tạo nghiệp thì rất dễ, đến khi trả nợ thì phiền phức lớn rồi. Đặc biệt là Trung Quốc, một quốc gia lớn như vậy, người nộp thuế ít nhất có 1 tỷ người, 1 tỷ người là chủ nợ của họ, họ trả cho từng người từng người, họ trả đến năm nào mới xong? Chúng ta thiếu nợ của một người, ta chỉ cần trả cho một người, rất dễ. Thiếu nợ của mười người vẫn được, một trăm người vẫn có thể trả, bạn thiếu nợ mấy trăm triệu người thì làm sao trả được!

Cái khó trả nhất không phải là một quốc gia, mà trong Phật giáo, là gì ở trong Phật giáo? Đạo tràng Phật giáo là của thập phương thường trụ. Chủ nợ trong đó là ai? Chủ nợ trong đó là những người xuất gia, những cư sĩ tu hành tại gia ở khắp pháp giới hư không giới, thầy đều là chủ nợ. Cho nên trong kinh Địa Tạng nói, Phật không có cách gì giúp bạn, trộm cắp đồ của Tam bảo so với trộm cắp tài vật của quốc gia, tội này không biết là nặng hơn bao nhiêu lần. Những người này không hiểu Phật pháp,

to gan lớn mật, họ thật sự dám, dám làm, đây đều là tội địa ngục A-tỳ. Cho nên từ trên Phật pháp mà nói, bạn đã biết, trong Giới Kinh, trong kinh luận Đại Tiểu thừa, Phật đã giảng sự việc này quá nhiều quá nhiều rồi.

Hỏi: Thứ hai là, vấn đề này phải nên giải quyết như thế nào cho hiệu quả?

Đáp: Giải quyết hữu hiệu chính là giáo dục. Bạn xem bạn từ nhỏ đã tiếp nhận giáo dục thánh hiền, đã tiếp nhận giáo dục luân lý đạo đức, đã tiếp nhận giáo dục nhân quả, bạn có dám làm việc này không? Không dám làm. Tôi thà chết đói, chết rét, tôi cũng không dám trộm cắp thức ăn của người ta, cũng không dám trộm cắp quần áo của người ta. Vì sao vậy? Ở trong Phật pháp, thế gian pháp hiện nay cũng nói rất rõ ràng, con người không có sanh tử. Bạn đừng sợ chết, sanh tử là cái thân xác này, còn linh hồn là bất tử, hiện nay người nước ngoài cũng tin tưởng. Ta vĩnh viễn là tâm thiện, ý thiện, hành thiện, không làm việc ác, mất thân thể rồi sẽ nâng lên cao. Nếu ta yêu tiếc thân thể này, tham sống sợ chết, nếu vì cái thân này mà làm việc xấu, tổn hại người khác, tương lai ta sẽ đọa lạc xuống dưới. Đi xuống dưới là ba đường ác, là địa ngục, ngạ quỷ, súc sanh, bạn muốn đến nơi này, hay bạn muốn đi đến thiên đường? Gặp phải khó khăn, đến chết ta vẫn là tâm thiện hạnh thiện, không làm việc trái với lương tâm, không làm việc tổn hại người khác, cơ hội tốt đến rồi, ta xả bỏ cái thân này để lên trời, đây có gì là không tốt? Là việc tốt, nhân duyên tốt, sao lại chịu làm việc xấu? Làm việc xấu, ở thế gian này bạn có thể hưởng phước được mấy ngày? Tương lai khi chết rồi đọa tam đồ. Bạn hiểu đạo lý này thì bạn sẽ hiểu giáo dục thời xưa rất tốt.

Nói lời thành thật, cả đời này của tôi, gốc rễ, nền tảng đó được cắm trong 10 năm thơ ấu sống ở nông thôn. Mười năm đó tôi tiếp nhận là giáo dục gì? Luân lý, đạo đức, nhân quả. Cũng không có sách vở, là cha mẹ dạy, là thầy giáo trong trường tư thực dạy, là những người lớn sống ở trong vùng đó dạy. Khi chúng tôi còn là trẻ nhỏ, đi rong chơi ở nông thôn, đều là những bạn bè ở làng bên đến rủ đi, đi chơi với nhau. Thỉnh thoảng cũng làm việc không đúng, trên đường bắt kẻ là người lớn nào, nhìn thấy bạn làm việc sai quấy, đều kêu bạn lại giáo huấn một trận, mắng cho một trận. Trẻ nhỏ chúng tôi rất hay, đều rất ngoan ngoãn tiếp nhận, ngoan ngoãn nghe lời, tuyệt đối không hề có ý niệm: “*ông là ai chứ? Sao ông có thể dạy dỗ tôi?*” Không có ý niệm này. Trẻ nhỏ hiện nay có ý niệm này, trẻ nhỏ chúng tôi lớn lên ở nông thôn, không có ý niệm này. Người lớn đến dạy, khi chúng tôi làm điều sai quấy, họ đến dạy chúng tôi là đúng. Cha mẹ chúng tôi, trưởng bối của chúng tôi xem

thấy người ngoài, người lạ đến dạy chúng tôi, đều sẽ cảm ơn, cảm tạ họ. Chúng tôi đi học, ngày đầu tiên đi học, cha mẹ lạy thầy, ba lần quỳ, chín lần khấu đầu, chúng tôi xem thấy tình hình như vậy thì có dám không nghe lời không? Hiện nay, hiếu đạo không còn nữa, sự đạo không còn nữa, làm sao mà dạy trẻ nhỏ?

Giáo dục nhân quả, là học ở miếu Thành hoàng. Mẹ tôi một năm thường mấy lần lên thắp hương ở miếu Thành hoàng, vào dịp Tết nhất định phải đi thắp hương, dẫn chúng tôi đi. Xem thấy điện Diêm Vương, từng việc từng việc chỉ cho bạn, không được làm việc xấu, làm việc xấu này thì chịu quả báo này, làm việc xấu kia thì chịu quả báo kia. Xem thấy vô cùng rõ ràng địa ngục núi đao, vạc dầu, ôm cột đồng cháy, ấn tượng rất sâu sắc, sẽ ảnh hưởng đến cả đời. Người Trung Quốc nói: *“Ba tuổi thấy tám mươi, bảy tuổi thấy cả đời”*, hai câu nói này đích thân tôi đã thể nghiệm, vô cùng xác thực. Cho nên đã nhiều năm nay, cả đời này của chúng tôi, chấp nhận chịu thiệt, chấp nhận bị lừa, không có ý niệm chiếm sự thuận tiện của người khác, đời sống có khổ bao nhiêu đi nữa cũng có thể tồn tại được. Sau khi tiếp nhận Phật pháp, y theo sự giáo huấn của Phật mà làm, đúng thật là cải tạo vận mệnh, càng học càng thù thắng, phiền não nhẹ, trí tuệ tăng, phước báo cũng hiện tiền. Trong mạng không có phước, hiện tại đã hơn 70 tuổi hữu cầu tất ứng, tự tại biết bao, đây là giáo dục luân lý đạo đức nhân quả.

Hỏi: Thánh Vương thời xưa giải quyết vấn đề này như thế nào?

Đáp: Việc này là nói những cán bộ bị tha hoá, đế vương thời xưa dùng giáo dục, nói cho các vị biết, giáo dục này là nền tảng, căn bản là luân lý, đạo đức, nhân quả; lại nâng lên là triết học, khoa học. Trung Quốc đem khoa học đặt ở sau cùng, để luân lý đạo đức ở trước nhất. Không giống như hiện nay, hiện nay để khoa học ở đầu tiên, luân lý đạo đức nhân quả không còn nữa, không nói nữa, nên xuất hiện vấn đề. Nếu có giáo dục nhân quả, họ sẽ không dám tham ô; nếu họ có giáo dục đạo đức, họ không chịu, nhất định không có ý niệm tham ô. Có giáo dục luân lý thì họ phải suy nghĩ về sĩ diện của gia đình họ, nếu làm một tham quan ô lại, bôi tro trát trấu vào mặt tổ tiên, sẽ có lỗi với tổ tiên, người đáng xấu hổ đó, ở trong xã hội không có chỗ đứng, cho nên không dám. Đây là giáo dục, dạy học của cổ thánh tiên hiền.

Ngoài ra, khi trừng phạt, pháp luật thời xưa có luật xử phạt liên đới. Nhưng cổ thánh tiên vương khi tuyển chọn quan viên, quan lại thì làm rất tốt, Đế vương cần rất nhiều cán bộ giúp đỡ trị lý quốc gia, cán bộ được tuyển chọn như thế nào? Là tuyển cử. Ai đến tuyển cử? Là quan viên địa phương. Ví dụ bạn là huyện trưởng, bạn là thị

trưởng, Huyện trưởng Thị trưởng thường tự mình đi tìm hiểu. Mặc vào trang phục bình thường, thời xưa không có truyền hình, cũng không có máy ảnh, quan viên không mặc quan phục mà mặc trang phục bình thường, không ai biết họ, họ có thể đến khắp nơi để tìm hiểu. Tìm hiểu những gì? Tìm hiểu người hiếu liêm, họ tuyển chọn nhân tài phải có điều kiện này. Điều đầu tiên là chọn người hiếu thảo, ở trong nhà họ có thể hiếu thuận cha mẹ thì sẽ có thể tận trung với đất nước, “*trung thân xuất thân từ nhà người con hiếu hạnh*”, việc đầu tiên là thăm dò xem ở nơi này có hiếu tử không, tuổi tác đại khái khoảng tám, chín tuổi là được rồi. Việc thứ hai, tiếp tục quan sát xem họ có liêm khiết không, liêm khiết thì nhất định không tham ô. Đứa bé này là hiếu tử, nó lại không tham tài, chọn lấy người này, chọn ra cho nó đi học, đưa vào trường học.

Lúc đó một huyện có trường huyện, tỉnh có trường tỉnh, nhà nước thì gọi là Quốc tử giám, chính là Thái học, đều là do chính phủ lập ra, những trường học này là thay nhà nước bồi dưỡng cán bộ. Trong trường huyện chính là tú tài, tuyển tú tài. Sau khi nhập học, sinh hoạt đời sống của họ do nhà nước cung ứng, cũng chính là nói họ có tiền lương, mỗi tháng nhà nước nhất định phát cho họ, họ có thể nuôi gia đình, mặc dù không giàu có, họ có thể không phải lo lắng, chuyên tâm học tập. “*Học giỏi để làm quan*”, sau đó lại trải qua thi cử ở quốc gia, có thi huyện, thi huyện đỗ đạt chính là tú tài, lại tham gia thi tỉnh, thi tỉnh đỗ đạt chính là cử nhân, tiếp tục tham gia thi Đình, đó chính là kỳ thi quốc gia, thi đậu chính là tiến sĩ. Cho nên tiến sĩ là học vị cao nhất đối với người đi học trước đây, giống như học vị tiến sĩ hiện nay; học vị kế đó là cử nhân của tỉnh; kế tiếp nữa là huyện, học vị tú tài, là ba học vị. Đại khái người có thân phận cử nhân, thông thường đều được lựa chọn làm chức quan cai quản, chính là huyện trưởng, thị trưởng. Ngoài ra là chức quan sự vụ, chính là các cấp trong chính phủ như thư ký, trưởng bộ phận, những quan chức sự vụ này. Cho nên tuyển chọn là lấy hiếu liêm làm cơ sở.

Chế độ này là từ Hán Vũ Đế bắt đầu, mãi cho đến Mãn Thanh. Bạn xem thử, người Mông Cổ vào làm chủ Trung Quốc, thực hiện chế độ này, không hề phá bỏ, người Mãn Thanh vào làm chủ Trung Quốc cũng dùng chế độ này, bạn sẽ hiểu được chế độ này tốt! Hiện nay là đảng chính trị, đảng chính trị kết nạp đảng viên, đảng viên có phải là hiếu liêm không? Nếu điều kiện kết nạp đảng viên là dùng hiếu liêm thì chính trị sẽ không hủ bại như vậy. Vì sao vậy? Nó là lấy đức hạnh làm điều kiện đầu tiên, nếu bạn không hiếu với cha mẹ, không liêm khiết, thì bạn không

đủ tư cách gia nhập đảng. Tôi cũng nhớ đã từng giảng qua mấy lần, tôi đã nói tiên sinh Tôn Trung Sơn sáng lập ra Quốc Dân Đảng, chỗ thất sách của ông là ở đâu? Chính là không dùng tiêu chuẩn này của người xưa, tiêu chuẩn lựa chọn cán bộ của cổ thánh tiên vương, ông sai lầm ở chỗ này. Nếu lúc đó ông lập đảng, kết nạp đảng viên, đảng viên nhất định là xem trọng hiếu liêm, vậy thì đảng này của ông sẽ rất tuyệt vời, không đến nỗi bị thất bại. Cho nên điều này rất quan trọng.

Ngoài ra, ở trong pháp luật có luật xử phạt liên đới, luật xử phạt liên đới không phải là xâm phạm nhân quyền, luật xử phạt liên đới có chỗ tốt. Chính là nói anh đã làm quan, nếu bạn tham ô, tham ô nghiêm trọng thì tru di tam tộc, tham ô nghiêm trọng nhất là diệt cửu tộc. Hay nói cách khác, một khi anh đã làm quan, cha mẹ của anh, anh em chị em của anh, bạn bè thân thích, ai nấy đều giám sát anh, anh không được phạm pháp, anh phạm pháp thì chúng tôi cũng gặp họa. Tru di tam tộc là cha mẹ bạn, khi bạn phạm pháp thì cha mẹ bạn cũng bị giết, anh chị em cũng bị giết, anh chị em là trong ba họ. Cho nên điều này sẽ biến thành gì? Nhà nước để cho gia tộc của bạn giám sát bạn, là việc tốt. Bạn làm quan tốt, cả nhà bạn quang vinh, thật sự có công hiến lớn đối với quốc gia dân tộc, phong thưởng của nhà nước là phong thưởng cho cha mẹ bạn, thậm chí đối với ông bà của bạn. Ông bà của bạn không còn nữa cũng được phong tặng, đất nước trao tước vị cho họ, giống như chức quan của bạn vậy, cho nên vinh tông diệu tổ. Khi bạn có lỗi lầm, cả gia tộc của bạn đều là tội phạm, đó là gì? Trong nhà bạn vì sao không giám sát bạn cho tốt? Cho nên chế độ này vẫn là vô cùng tốt, tôi đều rất tán thành.

Hiện nay người ta nói phạm tội, người nào phạm tội thì người đó gánh chịu, người khác không liên quan, nên họ dám phạm tội. Người trong nhà cũng sẵn sàng để họ phạm tội, vì sao vậy? Bạn phạm tội, bạn bị chém đầu, tài sản của bạn tôi lấy, tài sản về tay tôi rồi. Trước đây không phải vậy, một người phạm tội thì cả gia tộc đều có tội, hơn nữa toàn bộ tài sản sẽ bị nhà nước tịch thu. Cho nên tôi cảm thấy đây là điều lệ pháp luật rất hay đối với việc phòng chống tham ô hủ bại.

Nhân quyền là do người nước ngoài chế ra để gạt người, làm gì có nhân quyền? Con người có quyền gì? Con người muốn có quyền, tôi vĩnh viễn 18 tuổi, có thể làm được không? Không làm được, không có quyền đó. Tôi có thể không già, tôi có thể không bệnh, có làm được không? Không làm được, không có quyền này. Cho nên cổ thánh tiên vương khuyên người đoạn ác tu thiện, tích công lũy đức, đây là chính xác.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, con thường xuyên nghe thấy cách nói sau 7 năm sẽ có tai nạn lớn, kính thỉnh lão pháp sư liệu có thể kêu gọi Học hội Tịnh tông toàn thế giới cùng nhau niệm Phật, cầu nguyện tiêu trừ kiếp nạn thế kỷ này? Hoặc kính thỉnh ngài nghĩ cách tránh khỏi và giảm nhẹ tai nạn này?

Đáp: Sự việc này chúng tôi hiện nay vẫn đang làm mỗi ngày. Chúng tôi đang giảng kinh Hoa Nghiêm ở trên Internet với toàn thế giới, ở trước các đồng học trên truyền hình, chúng ta cùng nhau cộng tu. Đúng là con đường này chúng tôi đang đi là tổn mình lợi người, không phải là tổn người lợi mình. Niệm niệm vì chánh pháp cứu trụ, niệm niệm vì chúng sanh khổ nạn, niệm niệm là đoàn kết tôn giáo, dân tộc trên toàn thế giới, để hoá giải tai nạn, giảm nhẹ tai nạn, chỉ cần lòng người hướng thiện. Chúng tôi không có cách gì khiến toàn bộ xã hội đều có thể tiếp xúc được giáo huấn của cổ thánh tiên hiền, bản thân chúng ta nghiêm túc nỗ lực làm, trước hết các đồng tu học Phật chúng ta, đặc biệt là đồng tu Học hội Tịnh tông. Bất luận ở nơi nào, phải làm ra tấm gương tốt, cũng chính là học thật tốt khóa trình cơ bản, Đệ Tử Quy, Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp, nhất định phải học tốt, sau đó lại y giáo tu hành. Chúng ta ngày ngày học kinh giáo, học kinh giáo khai trí tuệ, đem sở học của mình thấy đều thực hiện vào trong đời sống, thực hiện vào công việc, thực hiện vào xử sự đối người tiếp vật.

Cho nên, nhiều năm nay chúng tôi thường xuyên suy nghĩ, nếu có một đất nước có thể thúc đẩy, có thể dẫn đầu, đem luân lý, đạo đức, nhân quả, triết học, khoa học, những khóa trình tốt đẹp này, có thể bồi dưỡng một nhóm giáo viên, có ba mươi, năm mươi người là đủ rồi. Mỗi ngày dạy học, mở những khóa trình này, lợi dụng đài truyền hình của quốc gia để giáo hóa nhân dân toàn quốc, dùng dạy học từ xa. Tôi tin rằng chỉ cần thời gian một năm, xã hội đất nước này sẽ có thể thức tỉnh được một nửa người dân trở lên. Lương tâm của hơn một nửa nhân dân được thức tỉnh, họ tự nhiên sẽ ảnh hưởng đến những người làm ác khác, họ sẽ khởi tác dụng cân bằng, xã hội sẽ có thể bình yên, thế giới sẽ có thể hoà bình. Tôi gặp rất nhiều lãnh tụ quốc gia đều khuyên họ, nhưng duyên không chín muồi. Cho nên, tôi cũng thường nói, thật sự có thể cứu xã hội này, cứu thế giới này, có hai hạng người, một là người lãnh đạo đất nước, hạng kia là người chủ trì phương tiện truyền thông, ảnh hưởng của họ rất lớn! Trong đây quan trọng nhất vẫn là người lãnh đạo đất nước. Người lãnh đạo đất nước thật sự giác ngộ rồi thì họ muốn cứu đất nước, họ muốn cứu thế giới. Bạn xem chúng tôi ở Thang Trì làm ra việc dạy học này, nếu thật sự phương tiện truyền thông

đến đưa tin, phát sóng việc dạy học mỗi ngày đến toàn thế giới, người trên toàn thế giới được cứu, vì sao vậy? Đã hiểu rõ.

Ngày nay chúng tôi làm bị hạn chế rất lớn, mặc dù chính đồng học của chúng ta, đồng học Trần Thái Quỳnh, bà đã làm một đài truyền hình vệ tinh, nhưng rất nhiều nơi không thể tiếp cận. Chính mình nhất định phải trang bị một máy thu, Trung Quốc gọi là trang bị một chảo vệ tinh, bạn mới có thể thu được, nhà của người Đài Loan trang bị anten parabol nhỏ, parabol lớn. Mặc dù có 5 kênh vệ tinh, phân bố khắp toàn cầu, bạn không trang bị máy thu sóng thì không thu được, cho nên bị hạn chế lớn như vậy. Còn có một số đất nước không cho phép bạn trang bị, họ bài xích tôn giáo, họ nói đây là mê tín, vô cùng đáng tiếc. Cho nên chỉ có một số quốc gia khu vực vẫn cho phép bạn trang bị, không phản đối. Những khu vực này hầu như mỗi ngày đều có thể thu xem, số người xem cũng không ít. Bởi vì chúng tôi nhìn thấy đài truyền hình này, 5 kênh vệ tinh, không có quảng cáo, không hóa duyên với người ta, họ có thể duy trì liên tục, chỉ công bố tài khoản ngân hàng trên màn hình, toàn thế giới sẽ có người gửi tiền giúp họ. Họ có thể duy trì đến hiện tại, dường như càng ngày càng tốt, điều này nói rõ người thích những điều tích cực, thích luân lý đạo đức vẫn không ít, cho nên họ có thể tiếp tục duy trì.

Duy chỉ có lợi dụng loại dạy học từ xa này, nếu người lãnh đạo chính phủ hiện nay thật sự thông minh, họ có thể nuôi ba mươi, năm mươi vị thầy, hiệu quả còn lớn hơn nuôi cả triệu quân đội. Ba mươi, năm mươi vị thầy này mỗi ngày tám giờ đồng hồ, chỉ cần 8 giờ giảng kinh, bởi vì bạn có thể phát đi phát lại hai lần, toàn thế giới thời gian không như nhau, bạn giáo hoá toàn quốc, giáo hoá toàn thế giới, bạn là lãnh đạo của toàn thế giới, bạn thật sự là người cứu thế. Bạn dẫn dắt ba mươi, năm mươi vị thầy, sức mạnh không biết là hơn bao nhiêu lần dẫn dắt đội quân hùng mạnh hàng triệu người. Nói lời thành thật, ngày nay quân đội chẳng có tác dụng gì. Mỹ là quốc gia mạnh nhất trên thế giới, đã trải qua hai cuộc chiến tranh mà mọi người trên thế giới đều căm ghét. Sự phát triển của phương tiện truyền thông, sự phát triển của ngành truyền thông, ở nơi nào trên thế giới xuất hiện một việc nhỏ như sợi lông cọng tóc, toàn thế giới đều biết. Bạn phát động chiến tranh, không có ai ủng hộ bạn. Cho nên chiến tranh về sau không thể giải quyết vấn đề, mấy cuộc chiến tranh này của nước Mỹ đã cho người ta bài học rất lớn, cách thức xưa của 5.000 năm trước vẫn còn hữu hiệu, cách thức của ngày nay một chút hiệu quả cũng không có. Cho nên, vấn đề trên thế giới không thể tiếp tục sử dụng vũ lực để giải quyết, nhất định phải dùng

đàm phán. Giải quyết tốt nhất là dạy học, dạy học mới thật sự là cách giải quyết triệt để vấn đề.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, xã hội hài hoà, văn hoá truyền thống, làm thế nào mới có thể thực hiện được ở các cấp tiểu học, trung học, cho đến giáo dục đại học?

Đáp: Vấn đề này hỏi cũng rất hay, trường học hiện nay chính là thiếu đi môn học này. Tôi nhớ khi tôi khoảng tám, chín tuổi, chính phủ ở nông thôn làm tiểu học ngắn hạn, chỉ có 2 năm, điều này tôi vẫn còn nhớ. Chúng tôi trước hết đều là học trường tư thực, sau đó có trường học, trường học ngắn hạn. Trong trường học có một môn học là “tu thân”, trong môn học tu thân này chính là dạy luân lý đạo đức, có môn học này, hơn nữa môn học này rất được xem trọng. Hiện nay đại học, trung học, tiểu học đúng thật phải nên có môn học như vậy, hơn nữa môn học này phải là môn bắt buộc, không phải là môn học chọn lựa, là môn bắt buộc. Ở tiểu học, phân lượng phải chiếm phần nhiều, thời gian giảng dạy của môn này phải dài, tiểu học phải nên dùng một nửa thời gian để dạy luân lý đạo đức; khi lên trung học thì dùng 1/3 thời gian, phân phối 1/3 thời gian chú trọng vào luân lý đạo đức; đến đại học có thể phân phối 1/10 thời gian hoặc là 1/5 thời gian, 1/10 thời gian cho luân lý đạo đức. Làm như vậy thì văn hoá truyền thống mới có tác dụng ở trong thời đại hiện nay, tác dụng này chính là giúp xã hội hoá giải xung đột, thực hiện xã hội hài hoà, thế giới hài hoà.

Phía sau còn có mấy câu hỏi, nhưng thời gian của chúng ta hết rồi. Mấy câu phía sau để lại đến thứ sáu tuần sau chúng tôi tiếp tục giải đáp.